17 Jaar, No. 41. — 's HERTOGENBOSCH. — Dingsdag 8 April 1845.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM QUID VETAT?
Horatius.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad . . f 12.
Franco per post. » 14.

(Verschijnende driemalen in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ADVERTENTIEN
15 cents de regel
behalve 35 cents zegel

ITALIE.

Paaschfeest, het grootste feest der Kerk, is alhier met allen godsdienstigen luister gevierd. De solemnele mis werd door den Opper-Herder zelve gezongen. Processie gewijze op zijnen troon gedragen en voorafgegaan door den indrukwekkenden stoet van kardinalen, aartsbisschoppen, bisschoppen en al de verdere beambten van het Pauselijk hof, heeft de H. Vader zich naar het Pauselijk altaar begeven en daar het goddelijk offer opgedragen, bijgestaan door den kardinaal Micara, dêken van het H. collegie en door de kardinalen Riario-Sforza en Gazzoli, die de bediening van diakenen vervulden. De Paus heeft vervolgens zelve de H. Communie rondgedeeld. Na de Mis en na de H. overblijfselen van het Lijden te hebben vereerd, heeft Z. H. van het groot balkon des Vatikaans ten tweeden male aan Rome en aan de gansche wereld zijnen plegtigen zegen gegeven, welke treffende verrigting onder het gebulder des geschuts van het kasteel St. Angelus, van het roeren der trommen en van het gelui der klokken, beantwoord werd door de daverende vreugdekreten der ontzettende menigte, waarmede de St. Pieters-plaats als het ware bedekt was. 's Avonds is de feestdag geëindigd door de schitterende verlichting van de koepel der St. Pieters-kerk, en gedurende dezen dags is het vuurwerk, de *Girandola* genaamd, van het kasteel St. Angelus afgestoken geworden. —

ZWITSERLAND.

De depêche, door den voorzitter van het [illegible] aan den Zwitserschen [illegible] gezonden, met last om daarvan mededeeling te doen aan den minister van buitenlandsche zaken, luidt als volgt:

Aan den heer von Tschann, zaakgelastigde van het Zwitsersch eedgenootschap te Parijs.

Luzern, den 17 maart 1845.

Mijnheer!

In eene bijzondere audientie heeft mijnheer de graaf Rentois, ambassadeur van Z. M. den koning der Franschen, mij mededeeling gedaan van eene depêche van den 31 maart, die hij van den heer Guizot, minister van buitenlandsche zaken, ontvangen had.

Bij het volbrengen van dien last heeft mijnheer de ambassadeur verklaard, dat het geenzins de bedoeling der regering van Z. M. was, zich in de inwendige aangelegenheden van het eedgenootschap te mengen, en hij tot het doen van dien tegemoetkomenden stap alleen bewogen werd door de oude vriendschap van Frankrijk voor Zwitserland en door oprechte belangstelling in de onafhankelijkheid en het welzijn van dat land. Ik heb den graaf de Pontois voor die verklaring mijnen dank betuigd, en bijvoegende, dat ik de mededeeling van Z. Exc. in dien geest opvatte, heb ik mijnheer in [illegible] gelegenheid van overleg des landdags zoudt aanmerkingen mededeelen, waarop ik alsdan aandacht inroep.

Toen de depêche van Mijnheer den minister van buitenlandsche zaken gesbreven werd, kon de ambassadeur bekend zijn met de instructien door de kantons aan hunne afgevaardigden gegeven betreffende de kwestie der vrijkorpsen, waarover die depêche bij voorkeur handelt, alsmede met de waarschijnlijkheid, dat het bedoeld vraagstuk overeenkomstig het belang van Zwitserland zou worden opgelost. De mededeeling van die depêche, op het oogenblik dat de landdag zich meest bezighouden met de maatregelen betrekkelijk de vrijkorpsen, kon dus niet anders dan de nationale gevoeligheid kwetsen; en dit gevolg was te natuurlijker, daar eenige der uitdrukkingen, waarvan de heer Guizot zich bedind heeft, meer hebben van een bevel, dan van een' eenvoudig wolgemeenden raad. Ik zal echter de zinsneden, welke op die wijze kunnen uitgelegd worden, niet bepaaldelijk aanwijzen; vermits ik als zeker aanneem, dat, gelijk mijnheer de ambassadeur mij verklaard heeft, het mijnheer de minister van buitenlandsche zaken is opgekomen het gevoel van nationale onafhankelijkheid te kwetsen, een gevoel, dat Frankrijk zelf in hooge mate bezit, en hetwelk het bij andere volken eerbiedigt.

Indien de heroërten, welke in den laatsten tijd in Zwitserland zijn voorgevallen, de aandacht van Europa tot zich getrokken hebben, is het billijk te erkennen, dat zij de wederkeerige betrekkingen met andere staten niet in het minst hebben benadeeld. Het eedgenootschap, daarvan ben ik overtuigd, zal zorgvuldig alles vermijden, wat die betrekkingen zou kunnen benadeelen, maar het is ook van meening, dat zijn regt als onafhankelijke staat om inwendige belangen zelf te regelen, aan geenen twijfel kan onderworpen worden.

Gij zijt gemagtigd om van deze depêche mededeeling aan mijnheer den minister van buitenlandsche zaken te doen en hem een afschrift daarvan te laten.

Ontvangt enz.

De voorzitter des landdags
H. Monsson.

— Brieven uit Zwitserland gedagteekend 1 dezer deelen mede, dat de vrijkorpsen van Argau, versterkt door de vrijwilligers der radikale kantons en door de Lucernsche uitgewekenen, ten getale van 4000 man, op het grondgebied van het kanton Lucern gerukt zijn. Zij hadden bereids het stadje Sursée, op vijf mijlen afstands van Lucern gelegen, voorbijgetrokken en hebben zich waarschijnlijk op dit oogenblik meester gemaakt van Lucern, welke stad hun slechts 2000 man had tegenover te stellen.

Te Bazel zijn alle mansperonen van 18 tot 55 jaren opgeroepen om eene burgerwacht te vormen, tot bescherming der stad en tot handhaving der orde.

Te Bern had de proclamatie tegen de vrijkorpsen, inplaats van de gemoederen neer te zetten, het juist integendeel al, langer hoe meer opgewonden. In het kanton Solothurn heerschte dezelfde gisting.

— Van eene andere zijde leest men in eenen brief uit Zurich onder date 31 maart.

Op het stellig berigt dat de inval der vrijkorpsen op het grondgebied van Lucern eene daadzaak is, en dat het bloed reeds bij de eerste ontmoeting, waarvan men echter nog geene bijzonderheden weet, gestroomd heeft, is door de vorort in zijne zitting van heden namiddag besloten:

1o. Om den landdag tegen aanstaanden zaturdag, 5 april, bijeen te roepen;

2o. Om bevel te geven tot het op de been brengen van achttien bataillons infanterie, verscheidene compagniën karabiniers, eenige batterijen artillerie en vier compagniën cavalerie. Bern moet 8 bataillons leveren; Zurich 5; St. Gall 2; Thurgau 4. In het geheel 16500 man.

Die troepen zijn geplaatst onder het kommando van den kolonel Donatz, terwijl de kolonel Ziegler tot kommandant der eerste brigade benoemd is. Deze hoofdofficieren behooren tot de *behoudende* partij.

— Zichter hopens den marsch der radikalen tegen Lucern, eenige door het *Dagblad van Bazel* medegedeelde bijzonderheden:

Een op den berg bij Triengenlen ontstoken vuur heeft tot sein gediend. De voorhoede, welke uit 2 à 300 Lucernsche uitgewekenen bestond, is te Dammersellen aangekomen. De hoofdkolonne der vrijwilligers trok langzaam voort; zij heeft geschut bij zich.

Boeren die op de vrij korpsen geschoten hebben, zijn oogenblikkelijk gestraft geworden, hun dorp werd omsingeld en de magistraat gearresteerd. Men gelooft dat de regerings troepen van Lucern zich eerst te Sursée tegen de voorwaartsche beweging der vrijkorpsen zullen verzetten. De landstorm van Lucern heeft zich bij de troepen van het gouvernement gevoegd. De gemeenschap tusschen Lucern en Bazel is op dit oogenblik afgebroken.

DUITSCHLAND.

Men schrijft uit Trier:

Onze bisschop, mgr. Arnoldi, heeft uit Berlijn een zeer hartig adres ontvangen, bevattende 1,020 handteekeningen van Catholijken dier hoofdstad, onder welke men den naam van een prins en die van een aantal geleerden en van burgerlijke en militaire ambtenaren van hooge onderscheiding opmerkt. Dit adres was gesloten in eene zilveren cassette, rijk met kamozijn fluweel gebonden en op snee verguld, het droeg tot opschrift: Aan Zijne Hoogwaardigheid mgr. Wilhelm Arnoldi, bisschop van Trier, als een blijk van eerbied der Catholijke gemeente van Berlijn. Het drukkende en krachtige taal de verontwaardiging en de smart der geloovige Catholijken, bij het zien der smaad en de beleedigingen, welke de eerwaarde geloovige kerkvoogd heeft te verduren gehad, als ook over de scheurmakende leerstellingen en geloofsbelijdenissen, van welke eenige afvallige priesters en Catholijken zich de stoken gemaakt hebben, om te als de uitdrukking der gevoelens van de heele Catholijke christenheid wil[illegible] en dus aan-

Het is om dat bedrog te doen in duigen vallen en daartegen te protesteren, dat de Catholijke gemeente van Berlijn zich gedrongen heeft gevoeld, om de meest mogelijke openbaarheid te geven aan de uiting van een diepen leedwezen, welken zij den doorluchtigen prelaat toedraagt; en het is om alle verdenking van veheidig of intrigue te weren, dat men zich onthouden heeft dit adres aan de geestelijkheid ter onderteekening aan te bieden.

Door deze openlijke manifestatie van het zuiver Catholicismus, hetwelk het merkendste gedeelte der Catholijke gemeente van Berlijn bezielt, ziet men hoe weinig voet het valsch Catholicismus van de Ronge's en van de Czersky, tot nog toe in de hoofdstad der Pruissische monarchie gewonnen heeft.

— De *Dusseldorfer Zeitung* bevat het volgende berigt uit Keulen, 31 maart:

Hartverscheurend zijn de berigten, die ons van alle kanten over den verschrikkelijken watersnood toekomen, die de lage landen van Keulen en omliggende dorpen teistert. Alle dijken zijn doorgebroken en slechts met de grootste inspanning hebben de inwoners van Niehl, Merkenich, Langel, Klein Kassel, enz. hunne have en vee kunnen redden; velen hebben ook niets dan het leven behouden, en den troost, dat geen van de hunnen een offer der vloeden is geworden. Grenzenloos is de algemeene ellende dezer op eene zoo vreesselijke wijze geteisterde streken. Luide jammeren de door het water verdrevenen om levensmiddelen, om brood, daar zij niet in staat zijn geweest te redden, wat de strenge winter van hunnen voorraad nog had gespaard, en zich nog gelukkig achten, het leven te hebben behouden.

De verwoestingen, door den geweldigen aandrang van het water veroorzaakt aan huizen, stallen of schuren, zijn schromelijk groot. Vele woningen zijn geheel vernield of voortgesleurd, zoodat, na het afloopen der vloeden, slecht de plaats nog te vinden zal zijn, waar de woningen gestaan hebben. Alle nog voorhanden zijnde voorraad is bedorven, en de omliggende plaatsen, die het vee der ongelukkigen opgenomen hebben, zijn niet in staat aan hetzelve voeder te verschaffen, daar hun voorraad, zoo als overal elders, door den langen en strengen winter te zeer geslonken is. Het winterzaad der streken, door de ramp getroffen, is natuurlijkerwijs te grond gericht, en is er mede voorhands aan geen uitzigt voor het zomerzaad te denken. Te Niehl staan alle huizen met uitzondering van tien, tot aan het dak in het water.

— Op den landweg van Koblentz naar Trier behoeden reizigers verscheidene wolven, aan den weg zittende, ontmoet, die geheel ernstig den post laten voorbijrijden en op buit schenen te loeren. In den omtrek van Eupen heeft men vele wilde zwijnen opgemerkt, die in de wouden, bij het tegenwoordig dooiweder, geen voedsel vindende, tot in de tuinen doordrongen. Een aldaar aangetroffen zwijn is door een' grondeigenaar in Eupen met eene bijl neergeslagen geworden. (*Duss. Ztg.*)

— De protestantsche dagbladen van noordelijk Duitschland verzadigen hunne lezers dagelijks op verhalen van den voortgang der schenning, welke sedert enige Catholijke gemeenten gepenbaard heeft, en bewezerden dezer dagen, dat die schenning ook in de westelijke provincien van Pruissen en wel bijzonderlijk te Keulen en deszelfs omstreken veld won.

De correspondent van de *Augsburger Zeitung* welk blad men waarlijk niet van partijdigheid ten gunste der Catholijken kan verdenken, schijnt bevreesd te hebben dat men den leugen wat te ver drijft, en kastijdt thans op de nadrukkelijkste wijze die beweringen, in welke de waarheid aan de dierbaarste verwachtingen der protestantsche sekten wordt opgeofferd, die, in het oneindige onder elkander verdeeld, gaarne zouden zien dat het Catholicismus eveneens aan ongeneeslijke tweespalt was overgeleverd.

Indien de Pruisische regering aan hare Catholijke onderdanen slechts een enkel orgaan wilde vergunnen om hunne zaak te verdedigen, zouden zij niet genoodzaakt zijn om in het buitenland het een of ander blad op te roepen, hetwelk gedurig gelegenheid is om hunne billijke klagten op te nemen en bekend te maken.

ENGELAND.

Te Glasgow en in de naburige plaatsen heeft de voorlaatste week een hevige storm gewoed, en zoowel aan vaartuigen als huizen groote schade veroorzaakt. In het dorp Pollokshaws zijn vijf personen, namelijk een tachtigjarig grijsaard met zijne vrouw, twee hunner kleinkinderen en eene nog jeugdige aldaar inwonende vrouw, onder de puinen hunner woning bedolven.

— De dagbladen beklagen zich over de partijdige wijze, op welke de heer Thiers, in zijne onlangs uitgegeven geschiedenis van het consulaat en het keizerrijk, Engeland en zijne voornaamste staatslieden uit het door hem behandeld tijdperk beoordeelt. Onderanderen zeggen zij dat hij groote onkunde of eenzijdigheid aan den dag legt door te beweren, dat de minister Pitt een bitter vijand der eerste Fransche omwenteling en van den vrede tusschen de beide rijken was, het tegendeel waarvan uit echte stukken sedert voldingend is bewezen.

— Den 13 januarij heeft op de kust van Afrika een gevecht plaats gehad tusschen eene sloep van het stoomschip *Growler* en een' slavenhaler. De Engelsche sloep is door het vuur van den slavenhaler zwaar geteisterd. Twee man der ekwipage zijn gesneuveld en drie, waaronder de bevelhebber luit. Lodwick, zijn gekwetst. De ongelijkheid van het getal heeft dezelve tot den aftogt gedwongen. De slavenhaler had ongeveer 70 man ekwipage aan boord, allen Engelschen, Franschen en Amerikanen. Een Engelschman voert over dat schip het bevel. Er is reeds meermalen dergelijks gebeurd.

SPANJE.

Madrid was onder dagteekening van 28 maart volkomen rustig. De justitie onderzoch ijverig de zaak der jongste oproerige hoofdstad ontdekte zamenzwering. De tegenstrijdigste geruchten waren daaromtrent in omloop. Alvorens een bepaald oordeel te vellen, zal men dus wel doen te wachten tot dat de justitie uitspraak gedaan heeft.

FRANKRIJK.

In de maand junij aanstaande zal de prins van Joinville het bevel op zich nemen over een kleine evolutie-eskader, dat in de Middellandsche zee bijeen zal komen. Te gelijker tijd zal de prins zijne gemalin naar Napels geleiden, waar zij een paar maanden zal gaan doorbrengen.

— Aan het ministerie van binnenlandsche zaken is er ernstig sprake om eene vervolging in te stellen tegen de officieren der nationale garde van Parijs, die hunne onderhoorigen tot het teekenen van petitien tegen de verpleging der Parijsche fortificatien aanzetten.

— De werkzaamheden aan de spoorwegen in Frankrijk worden met zulk eenen ijver voortgezet, dat men in den loop dezes jaars de opening van een groot aantal spoorwegliinen verwacht, onder anderen die van Chalon sur-Saône, van Orleans naar Tours en ook een gedeelte van den noordelijken spoorweg.

— De prinses van Canino, weduwe van Lucien Bonaparte, die op dit oogenblik met roekeloosheid van het gouvernement te Parijs te, komt met kracht op tegen de wijze, waarop de heer Thiers, in zijne *Histoire du Consulat et de l'Empire* over Lucien Bonaparte, heeft gesproken. Ik protesteer, zegt zij, tegen de voorbedachte wegtingen, tegen de outrages van allen aard, welke in het werk van den heer Thiers worden aangetroffen.

— Wij vernemen dat de keizer van Marokko een legerafdeeling tegen Abd-el-kader heeft afgezonden, die thans aan het hoofd staat van 4000 ruiters. Ook de generaal Lamoricière heeft op de grenzen een legerkamp gevestigd. Men gelooft dat Abd el-kader, aldus in het naauw gebragt, land inwaarts zal worden gedreven en buiten staat gesteld om te schaden.

— Bij de nog steeds toenemende zucht voor het bezit van antieke meubelen, die, zoo als de koninklijke sloten te Eu, Fontainebleau, Versailles en elders getuigen, ook door den koning in hooge mate gevoed wordt, is het niet te verwonderen dat vele meubelmagazijnhouders zich beijveren om dien smaak voldoening te helpen geven. Maar een hunner, tevens schrijnwerker, is onlangs vreemd geweest in de keus van het uithangbord, waardoor hij de liefhebbers tot zich wil lokken. Daarop wordt namelijk gelezen: «Hier vervaardigt men antieke meubelen in den meest modernen trant.»

NEDERLAND.

's BOSCH, 5 april. Men vernoemt van zeer goede hand, dat de hooge raad der Nederlanden, bij twee arresten van den 4 dezer, in zaken van het domeinbestuur contra M. van den Broek, te St. Oedenrode, mitsgaders van Donsel en van den Hurk te Oss, de beide arresten van het provinciaal gerechtshof in Noord-Braband, waarbij het novaal tiendregt vervallen was verklaard, heeft gecasseerd, en het novaal-tiendregt zeer pertinent heeft gehandhaafd. De cassatie is gegrond op verkeerde toepassing van het Munstersch vredesverdrag, en der plakkaten van HH. MM. tot deze materie betrekking hebbende. Eerlang hopen wij in de gelegenheid te zijn den tekst dezer arresten aan onze lezers mede te deelen.

— 7 april. De generaal majoor J. H. Voet, d[illegible] der 1ste divisie infanterie, kwam jongstleden vrijdag per stoomboot alhier aan, nam voorloopig zijnen intrek in het logement de Gouden Leeuw, en werd door de muzijk-korpsen der stedelijke schutterij en der lanciers met grenadas verwelkomd.

— De [illegible] onzer stad zijn sedert gisteren aan het water bevrijd. Alleen de kaden van de haven en enkele zeer [illegible] staan nog onder water.

— Vrijdag [illegible] des morgens 9 uren hoorden de Vlissingsche veerlieden A. P. van Helvoirt en C. P. [illegible] op het zoogenaamd Rijnhoensch veld om hulp roepen. Nieuwsgierig als dezen zijn, vielen zij en de dalsterins naarstelijk die wakkere schippers niet met hunne boot naar de plaats des gevaars te snellen en gelukte het [illegible] de bewaking eenen in zinkenden [illegible] uit drie personen, van [illegible] lijken dood te redden.

AMSTERDAM, 9 april. Voor een der kantongerechten van het arrondissement Amsterdam stond eenigen tijd geleden een molenaar teregt, wegens eene [illegible] politie-overtreding, door hem [illegible] op zijne kar. Terechtgewezen, beroepte het [illegible] verklaarde een opgeroepen getuige, onder eede, dat de beklaagde stellig niet op de kar gezeten had; die getuige trachtte alzoo klaarblijkelijk door zijne valsche verklaring den beklaagde eene geringe [illegible] luttele geldboete te doen, [illegible] welke vervolgd werd, [illegible] door het provinciaal gerechtshof [illegible] meineed tot een vijfjarig tuchthuis [illegible] veroordeeld. — Uit [illegible] het [illegible] dat men de [illegible] van den [illegible] strenge, [illegible] volkomene billijke straf op den meineed [illegible] eenigen niet terughouden zoude om [illegible] regtschaffene verklaring af te leggen. [illegible]

voorwaar dat dit voorbeeld menigeen, zoo wel tot leering als tot afschrik, strekken moge.

— 5 April. Naar men vernoemt, is dezer dagen alhier in hechtenis gesteld de persoon van C. P. Mol, kommies bij het postkantoor ter dezer stede, beschuldigd van het openen van brieven en het wegnemen van de zich daarin bevindende gouden muntspetiën.

ROTTERDAM, 4 april. Men schrijft ons heden van den beneden-Rijn, dato 2 april:

Gisteren is van Berlijn alhier de tijding aangekomen, dat door Z. M. de koning de concessie is verleend tot het aanleggen van eenen spoorweg tusschen Arnhem en Wesel; men verwacht spoedig de opening eener geldleening van circa 2½ milliben thaler, welke daarvoor benoodigd zullen zijn.

(*N. R. C.*)

NIJMEGEN, 3 april. Van rondsom verneemt men hier de treurigste berigten; te Calcar zou het water ter hoogte van 6 voeten op de markt staan, en allerlei ellende meer.

GRONINGEN, 2 april. Ook op onze kusten heeft de zee slagtoffers gemaakt. Maandag ll. is namelijk een met 6 personen en goederen beladen vaartuigje, dat van de Zoltkamp naar Schiermonnikoog wilde overvaren, verongelukt, met het treurig gevolg, dat slechts 2 personen zich hebben kunnen redden.

LATERE BERIGTEN.

Te Madrid had men den 29 maart berigten uit Rome ontvangen, inhoudende, dat de heer Castillo y Ayenza aldaar den 13 was aangekomen, dat hij onverwijld een onderhoud had gehad met den kardinaal staats-secretaris en dat de bul, bij welke de gedane verkoopingen van roerende goederen voor de uitvaardigung eener jongste wet bekrachtigd worden, op het punt van afgezonden te worden.

— In de zitting van heden het wetsontwerp betrekkelijk het Katholik collegie van Maynooth in het huis der gemeenten aangeboden. Dit ontwerp bepaalt de jaarlijksche toelaag, door de regering aan dat collegie te verleenen, op 368,000 frs. Door lord Inglis en eenige andere onverdraagzame aanhangers der gezuiverde kerk bestreden, is het ontwerp niettemin met aanzienlijke meerderheid van 216 tegen [illegible] aangenomen.

— De inval der Zwitsersche vrij korpsen is mislukt. Verre van zich zonder veel moeite meester te maken van Lucern, zoo als zij dit met ophef aankondigden, zijn zij met aanzienlijk verlies terug geslagen. Ziehier hoe de Parijssche *Messager* hunne nederlaag [illegible] bij:

» Het berigt van de binnenrukking der vrij» korpsen in [illegible] is onjuist, een offi» cieel bulletin, uitgegeven door de regering van » Lucern, meldt ons, dat 1 april, des morgens » de vrijkorpsen aan, die meen dan duizend man » op het slagveld nabij de poorten van » Lucern zouden hebben gelaten.

* * *

Mengelwerk.

BELANGRIJKE BRIEF UIT DE RIJNPROVINCIEN, OVER DE JONGSTE GEBEURTENISSEN.

(*Vervolg van ons vorig nummer.*)

Laat ons, met betrekking tot Zwitserland, eens het tegenovergesteld geval aannemen. Vooronderstellen wij eens, dat Lucern een radikaal kanton is, dat de groote raad zich daar met eene bijna uitsluitende meerderheid tegen de opneming der Jezuiten verklaard heeft, en dat het souvereine volk van gezegd kanton met dezelfde meerderheid, waarmede het zich *voor* hen verklaarde, zijne stem nu tegen hen uitbrengt. Nu schijnt het in de [illegible] Katholieke partij geen heilig bezwaar te zijn, de Jezuiten geheim en openlijk, hare vrijkorpsen of gansch het [illegible] de vredelievende kantons overrompelt, om aldaar de Jezuiten met geweld in te voeren, doch die, daar teruggeslagen, nu alleruege woedende volks-vergaderingen bijeen roept en haar vaderland liever te vuur en te zwaard verwoesten en, als prooi, aan den rampzaligsten religie-oorlog, prijs geven wil, dan haar eenmaal opgevat plan, het opdwingen der Jesuiten, aan het radikaal kanton, te laten varen. Ware in Zwitserland zoodanig de staat van zaken: met welke helsche woede zouden alsdan, in alle bladen van de groote familie der snuggere geesten in Duitschland en elders, de alarmklokken tegen de Jesuiten, als moordbranders en vredebrekers geluid worden? « O menschen! ziet eens die Jesuiten, » zouden het *Journal van Francfort* en de *Elberfelder Zeitung*, tot schor worden toe, schreeuwen: « ziet toch eens die dit..... en datsche Jesuiten, hoe zij op klaar lichten dag, in onze verlichte XIXde eeuw, tegen alle goddelijk en menschelijk regt in, als struikroovers een rustig en vredelievend kanton overvallen; hoe zij uit hetzelve met groote schande teruggedreven, nu door het terrorismus hunne fanatieke volks-vergaderingen over den souvereinen wil van het Lucernsche volk, in strijd met plegtig lijk bezworen bonds-eeden, met eenen slag vernietigen en den vloek van eenen bloedigen burgeroorlog op hun hoofd laden willen.» Op deze wijze zou alsdan het noodgeroep van al die bladen klinken en de *Oberpostamts-Zeitung* zou niet de laatste van dit koor van ijsselijke schreeuwers wezen; maar nu is de staat van zaken juist omgekeerd; het volk van Lucern heeft niets anders gedaan dan waartoe het door zijn goed regt bevoegd was en zich voor de voorloopige toelating van zeven Jesuiten, tengevolge van het ongehinderd mitbrengen van zijn *véto* verklaard; doch nu breekt de duivel los: de vrijkorpsen en de volksvergaderingen van vreemde kantons wilden hetzelve hunnen tirannieken wil, in zaken uitsluitend de opvoeding van deszelfs priesters betreffende, opdwingen; en wie denkt men, wie volgens het geschreeuw dezer bladen de aanstokers van den burger-oorlog? zij wederom de Jesuiten, en niemand anders dan de Jesuiten, die den vrede van de verschillende [illegible] bijdenissen storen en vreemde regten met voeten treden! Ook hier spert de Frankforter *Oberpostamts Zeitung* haar liefelijk mondje weer open en blaauwt uit alle kracht het radikale brandgeroep na; gretig neemt zij de laster artikelen van de radikale Zwitsersche bladen over, zonder met een enkel woord de vuile bron te vermelden, waaruit zij dat alles put.

In andere zaken gaat dezelfde partij even als in dezer te werk. Toen het radikalisme in Zürich de overhand had, werd daar geen Jesuit, maar, zoo als de geheele wereld weet, de Strauss als professor der dogmatiek aan de theologische faculteit dier stad beroepen. Het volk verklaarde zich echter met *acht en dertig duizend* tegen twaalf honderd stemmen *tegen* de toelating van den Christus-loochenaar, tot de opleiding van zijne geestelijkheid. Daar het contract echter eenmaal gesloten was, verorderde Strauss daarom niet tot zijne belooning voor diensten, welke hij niet bewezen had en die men van hem geenszins begeerde, aanvankelijk stroiende uren uit dat de edele mansch (!) het bedrag van zijn traktement, zeer generens, tot wetenschappelijke prijsvragen zou besteden; maar ja wel, het was larie met die generensheid; Strauss liet de Rotterdamsche schijven stilletjes in zijnen zak glijden en lachte die goede sukkelaars hartelijk uit. Van prijsvragen, generositeit, of restitutie, van de zijde van Strauss, was weldra de minste kwestie meer..... Heine, als [illegible] zich [illegible] schuldig gemaakt had! O wee, als een Jesuit bloot omdat hij het formeel regt voor zich heeft [illegible] zonder in het minste iets voor het eerste te bedoelen, de hebbelijkheid heeft, een [illegible] liet betalen, dat zich met afschuw van hem keert af-

eleend, — welke eenigzins zoo er over zulk eenen Jesuit opgaan, zij het spitsig en vinnig vinden alle onze liberale bladen, de *Elberfelder Zeitung* als haantje de voorste, het brood, dat de man at, met gift en zwadder bepleisterd, en hem elken morgen als een bitter verwijt zijne onuitsprekelijke laagheid en schranzucht voor de voeten werpen. Nu doet zulks echter dr. Strauss en bij deze is het ganseh natuurlijk; deze heeft immers Christus voor eene mythe (fabel) verklaard, welnu, dat is verdiepste genoeg, waarvoor hem het volk van Zurich levenslang op zijne kosten onderhouden moet. O tempora!

Keeren wij nu uit Zwitserland weder tot onze Duitsche polemiek terug. In het hart van Duitschland heeft, (dat ontbrak er nog aan) eindelijk ook de oude gepruikte en gepoederde Jahn, onderwetsoher gedachtenis, den dorsvlegel opgevat, en hij klopt dapper, onder eenen bruilenden *no popery* [illegible] op de [illegible] der *Magdeburger Blätter*, die onder het edele [illegible] sche censuur, (welke echter, naar men wel [illegible] begrijpen, in zulk een geval meer dan stekeblind is), worden uitgegeven, laat hij zich op zijne heel eigene en alom bekende volksluimmelachtige fratsenmanier, die ons aan den schrijftrant van den hoe langer zoo meer in het vergeetboek geraakenden vader Marten Luther herinnert, aldus hooren: » *Catholijk of Papistisch? dit is de vraag, want het is niet een ding, maar het is tweederlei en de beginnen met den kerkelijken alleenheerscher te Rome een harde wegstelling gebleven. Derhalve behoort de arme Catholijke gemeente van Leipzig, alsereis zij de ondersteuning van de evangelische mag inroepen, vooraf te verklaren of zij het met den Paus houdt of niet. Houdt zij het met den Paus, dan houde zij het volk met zijne [illegible] krakers, mopdenkdoopers en bommedeurs. Dit vermoeden er thodag toh, dat men te Leipzig [illegible] niezen plonderwinds zou laten stuiten.* « » *Het hemd is immers nader dan de rok.* » » *Geen heller moet men hun geven. Wie wat doen wil, [illegible] — die bedenke Schinkelsmuhl, en denke ook aan Nimberg!* F. L. Jahn. » Dit was het antwoord van den *echt evangelisch* (?!) *gezinden* Jahn op de zoo aandoenlijke en dringende bede van de Katholijken van Leipzig aan hunne christelijke broeders, om bijdragen voor den opbouw en de instandhouding van hun godshuis; men antwoordt hun: men zal misschien iets toewerpen, maar dan moet gij eerst uw geloof verzaken, gij moet al wat naar een sakrament riekt uit uwe kerk werpen en dan bouwen wij kale en stomme muren voor u op. Een ander antwoord, en wel in verzen, van denzelfden inhond, op den noodkreet van de Catholijken van Leipzig, in die akademie-stad gegeven, heeft zich zelfs de afkeuring en het misnoegen van den *Rheinischen Boebachter* op den hals gehaald; want deze vindt het, wat voorzeker veel zeggen wil, eene hardheid, om op zulk eene manier aan moezen uit te deelen en hij erkent dat deze Jahn [illegible] eene zeer intolerante prosolytenmakery is.

Als onze lezers overigens over de beleedigende invectiven van Jahn, die ook de *Magdeburger Zeitung* gezeedelijk nagedrukt heeft, eenigzins verbaasd staan: dan behoeven zij slechts de *Elberfelder Zeitung* [2] in de hand te nemen, daarin zullen zij in [illegible] nummer het zelfde [illegible] gevarieerd vinden. Schier geen enkel nummer van zij in de wereld zenden zonder dat het geestelijk opperhoofd der Catholijken, dat door den [illegible]

[1] Dit was eene geliefkoosde uitdrukking van zalige Marten; tot vervelens toe [illegible] de man in zijne [illegible] over Plunderen [illegible]

2] Het [illegible] der [illegible] van de [illegible] lasteraarsberigten, waarin onze *voddenkramers*, [illegible] aanmaak en den [illegible] van [illegible] dagblad-schrijvers [illegible] zoo [illegible] [illegible] [illegible]

wettig erkend is, met hoon en lasteringen overladen wordt en de gehoovigen der Katholijke Kerk in den vreeselijken traan van Jahn, ten afval aangespoord worden. Al wie met onwrikbare trouw aan zijn geloof gehecht is, die is in haar oog een ultramontaan; als ultramontanen worden de aartsbisschop Droste en de bisschop Arnoldi door haar uitgekreten, in haar oog is de Biecht ultramontaansch en niet minder ultramontaansch is de bedevaart naar Trier en de herstelling van het feest der heilige relieken aldaar; er is geen ongeluk waaraan dit ultramontanismus geene schuld heeft, geene wandaad die het niet heeft gepleegd, geene misdaad waartoe het niet in staat zou zijn. Toen in den den jongsten tijd van den kant der Katholijken de onevenredigheid ter sprake kwam, welke in den Pruissischen Staat, tusschen de Catholijke en protestantsche ambtenaren bestaat, dewijl daar, inzonderheid in hoogere bedieningen, bijna alle posten door protestanten vervuld worden, 3] schreef de *Elberfelder-Zeitung* een artikel, welks moraal hierin bestond, dat deze onevenredigheid zeer natuurlijk en billijk was, daar immers alle beroemde namen van de Duitsche litteratuur en kunst, op weinige uitzonderingen na, ook protestanten zijn; dat de Catholijken daaren tegen noodwendig onbruikbare domkoppen moeten wezen, wijl het ultramontanismus hun geest verduisterd heeft. 4] Toen nu van den kant der *Rhein- und Mosel-Zeitung* daarop een flauw antwoord gegeven werd, begon de Elberfelder lastertong, op nieuw met zegenvierenden hoon, op haar geliefkoosd thema voort te zingen. Intusschen kwam de herderlijke brief van bisschop Arnoldi in het licht, die met eene waardige houding zijne klagten over al die eindeloze laster- en verguizingen tegen de Catholijke Kerk, hare bedienaren en geheiligde gebruiken, als ook over het zaad van tweedracht, dat men allerwege zoo snood in het vaderland uitstrooide, met krachtige stem deed hooren. De *Elberfelder Zeitung*, die zooals hiervoor gezegd is, dagelijks hare kolommen met die honende artikelen opvulde, gaf oogenblikkelijk eene vertaling van den herderlijken brief, juist zooals de bisschop van Trier gesproken heeft, had zij ook kunnen spreken, dewijl zij van den kant der ultramontanen dagelijks door eene hagelbui van beschuldigingen en scheldwoorden overdekt werd. Hier herrecht dezelfde taktiek als in Zwitserland, niet te vadikalen met bonne wederregtelijke vrijkorpsen, van welke de leden van de hoogste overheden deel nemend maar de jesuiten hebben den vrede verstoord en de wapenen van den burgerkrijg in de vuist gegrepen. Bij deze gelegenheid evenwel, waarin zij zich als de gelasterde martelares van de christelijke liefde voorstelde, houdt zij, even als derwegh, in het bekende lied, al haar gif te zamen rapende, harten laatsten vloek voor den dag, om dien met alle geweld het Jesuitismus en het Ultramontanismus naar het hoofd te werpen.

(*Wordt vervolgd.*)

3] Hierover hebben de Catholijken in *Nederland* gewis geene reden tot klagen! *Vert.*

4] Dit beleedigd compliment hebben onze Catholijke Landgenooten beslist meer dan eens uit den mond van dezen of genen *voddenkramer* moeten hooren. In het oog van sommige menschen blijven de Catholijken nog niet eens voor een welgewachterspostje of voor klapperman's geen wonder; het is ook een regt *niet volk*, zou de Budding, pleiziriger gedachtenis, zeggen. — Dat wij niet tot de *aanzienlijken en den hinde* behooren is geen wonder, vermits wij sedert een lange reeks van jaren, in de billijke begeving van openbare posten stiefmoederlijk behandeld worden; dit wisten wij maar al te goed, zonder dat wij in der tijd uitmuntelijk bij gelegenheid zijner inhuldiging aan koning Willem II, het deuntje van de Rozenboom niet noodig hadden, om er ons aan te herinneren! *Vert.*

BETALING VAN PENSIOENEN OVER HET EERSTE KWARTAAL 1845.

De ontvanger-generaal van 's Rijks schatkist, in de provincie Noord-Brabant, adverteert de belanghebbenden, dat de betaling van Pensioenen over het eerste kwartaal dezes jaars, een aanvang zal nemen ten zijnen kantore op Dingsdag den 1 April 1845, van des morgens negen tot twaalf ure (uitgenomen Zon- en Feestdagen); wijders worden de belanghebbenden herinnerd, dat de betaling over bovengenoemd tijdvak, niet langer zal kunnen plaats hebben dan tot den 30 junij deezes jaars.

's Bosch, den 31 maart 1845.

De administrateur voornoemd.

L. J. A. DE LA COURT.

Advertentien

*** Heden nacht om één uur overleed aan de gevolgen van beroerte, onze teedergeliefde Moeder, Mevrouw *MARIA ELIZABETH JANSSEN*, gewezen echtgenoote van Wijlen den WelEdelen Heer *ADRIANUS VAN DER HEIJDEN*, na tijdig voorzien te zijn van de laatste troostmiddelen van onze H. Godsdienst.

H. A. J. VAN DER HEIJDEN,
Med. et Chir. Doctor.

Mede uit naam mijner Broeders en Zusters.

EINDHOVEN, den 29 *Maart* 1845.

*** Heden overleed tot onze bittere droefheid, onze waarde Vader *HENDRIK VAN DER KLOKKEN*, in leven Wethouder en Regent van het Sint Catharina's Gasthuis te *Grave*, na voorzien te zijn geweest met de laatste H. H. Sacramenten onzer Moeder de H. Kerk, welke hij met volle bewustheid en godsvrucht ontving. — Eene bezetting op de borst, maakte binnen acht dagen een einde aan zijn voor ons zoo dierbaar leven; bernstende in den wil des Heeren, geven wij langs dezen weg, hiervan kennis aan vrienden en bekenden, met verzoek om van brieven van rouwbeklag verschoond te blijven.

Grave, den 31 *Maart* 1845.

F. A. VAN DER KLOKKEN.

*** De VERKOOPING van het Regiment Lanciers, aangekondigd in ons No. 40, van den 5 April, is tot nader te bepalen dag uitgesteld.

*** De Notaris *DE BERGH*, te *'s Hertogenbosch*, zal aldaar op de Gemalle Haven bij de Aschbrug op Vrijdag den 11 April 1845, des morgens ten 9 ure, verkoopen: Eene zeer groote en schoone partij **Timmerhout** van allerlei aard.

NEDERLANDSCH BEGRAFENIS-FONDS,

tot Nut van 't Algemeen,

gevestigd te ROTTERDAM

De Directie van bovengenoemd fonds heeft de eer te berigten, dat zij voor de Afdeeling *'s Bosch* als AGENT heeft aangesteld, in plaats van den Heer *A. T. DYKHOFF*, den Heer *G. M. VAN DER VEN, Gz.*, in de Vughterstraat aldaar, bij wien alle nodige inlichtingen omtrent gemeld fonds te bekomen zijn.

Rotterdam, den 6 *April* 1845.

Namens de Directie,

J. T. MOORRIEN,
Hoofd-directeur.

Voor een *zeer stijfied* BEGRAFENIS-FONDS, worden AGENTEN en BODEN gevraagd, voor geheel *Noord-Braband*; een honorair van f 150, is hoofdvereischte. Adres *franco* brieven aan P. J. D. DE SOMER, Vughterstraat te *'s Bosch*.

Verkooping van Boomen.

Men zal op Woensdag den 16 April, ten 12 ure, te *Beers* bij *Grave*, digt aan de Maas, bij *HEER MAN VOSSEN* bij verkooping **1000 stuks eiken boomen** staande in het Sleen.

Uit de hand te Koop.

Een aanzienlijk, groot, sterk, wel doortimmerd en goed onderhouden kapitaal

uit negen meestal behangen of gestucadoord spaciense en van Stookplaatsen voorziene BENEDEN en BOVEN VERTREKKEN zamengesteld, KOOK-KEUKEN, MEIDEN-PROVISIE- en WASCH KAMERS, mitsgaders KELDER en ZOLDERS, hebbende eene opvaart met Basse-Cour, ACHTER-PLAATS, SCHUUR, STALLINGEN en een met de keurigste FRUIT-BOOMEN beplante groote TUIN, achter aan den Stadswal uitkomende; het alles in een Perceel, binnen de stad *Weert*, in het Morgat, digt bij den Kom van de *Zuid Willems-vaart* gelegen, groot circa een halve bunder.

Gegadigden adresseren zich, mits brieven *franco*, aan den inwoonenden eigenaar van gerelateerd Erf, den Heer J. D. ULENS, Herbergier te *Weert*. De kooppenningen kunnen des verkiezende voor de helft tegen 4 pct. interest gevestigd blijven.

BELANGRIJK BERIGT.

Uit de hand te Koop,

om met 1. October 1845 (of eerder) in bezit genomen te worden:

Een zeer schoon en geheel nieuw gebouwd [illegible] gelegen te *Roermond*, in den Steeg, toebehoorende, aan den Wel Edel Geboren Heer Ridder DE LONGRÉE.

Dit prachtig GEBOUW dient thans tot Bisschoppelijk Palais, bewoond door Zijne Hoogluchtige Hoogheid Monseigneur PAREDIS, Bisschop van *Ulrene*, en Apostolisch Vicaris van *Limburg*; vroeger was het de woning van den District- en Militie-Commissaris te *Roermond*, bevatte, behalve de vrije [illegible] GEBOUW, voor de Kantoren, benevens KAPITALE STALLINGEN en WASCHPLAATS, in twee Vleugels van het hoofdgebouw gescheiden, voorts een schoon nieuw gegoten TUIN, beplant met beste FRUIT-BOOMEN, schoone KELDERS, eene POMP in de Keuken, een [illegible] de Plaats, REGENPUT enz. Het [illegible] vrij van Erfrentelasten, onbelast van Hypotheek en [illegible] verzekerd voor eene som van achttien duizend gulden Ned.

Aangaande de betaling van den koopprijs zullen de gemakkelijkste voorwaarden gesteld worden.

Tot nadere inlichtingen zich te vervoegen, of met frano brieven te wenden aan den Notaris GILISSEN, te *Roermond*, die met den verkoop belast is.

*** Door den Boekhandelaar [illegible] te *Utrecht*, is uitgegeven en [illegible]:

De wandelende Jood

DOOR EUGENE SUE.

Uit een godsdienstig oogpunt en in betrekking tot de R. C. Kerk beschouwd.

Naar het Fransch.

Prijs 30 Cents.

In dit Werkje wordt het eigenlijk doel van dien zoo veel geruchtmakenden Roman, op eene bondige wijze aangetoond.

Beurzen Amsterdam.

Zaterdag 5 April, ten vier ure.

[illegible]

Ter drukkerij van D. A. A. DE HOOY.